

2019-02-20

VÄGLEDNING FÖR HANTERING AV BILATERAL EFTERKORRIGERING AV TIM- OCH SCHABLONAVRÄKNADE ELLEVERANSER

Elmarknadsutveckling rekommenderar att bilateral efterkorrigering av tim- och schablonavräknade elleveranser utförs på följande sätt.

1. BAKGRUND

Ibland uppstår fel i de normala avräkningsrutinerna. Det kan finnas flera orsaker till att fel uppstår t ex mätfel, strukturfel, fel i rapporteringen från elnätsföretaget, felaktiga uppgifter från elhandelsföretagen mm.

Felen kan leda till att en aktör (elhandelsföretag och/eller balansansvarig) drabbas av kostnader för en elleverans som en annan aktör får intäkterna av. Exempelvis kan mätfel få konsekvenser för balansansvariga, elhandelsföretag, elnätsföretag och slutkunder.

En uppgörelse mellan parterna (kan innefatta elhandelsföretag, balansansvariga och elnätsföretag) ska ses som en neutral justering i efterhand och bör efterlikna den riktiga avräkningen i stort, men ändå vara förenklad för att minska administrationen hos involverade aktörer.

Det huvudsakliga syftet med bilateral efterkorrigering är att ekonomiskt neutralisera de fel som inträffat. I vissa fall är det enligt lag eller allmänna avtalsvillkor inte möjligt att helt neutralisera de ekonomiska konsekvenser som felet inneburit. Den part som i dessa fall är orsak till felets uppkomst ska då bära de eventuella merkostnader som uppstått.

Eftersom olika principer för efterkorrigering förekommer har en gemensam branschpraxis efterfrågats. Syftet med denna vägledning är att underlätta för elmarknadens aktörer vid hanteringen av fel i avräkningsrutinerna. Det ska särskilt noteras att innehållet i detta dokument endast utgör ett stöd och underlag för berörda parter vid en korrigering och att innehållet särskilt ska avtalas mellan parterna för att vara bindande dem emellan.

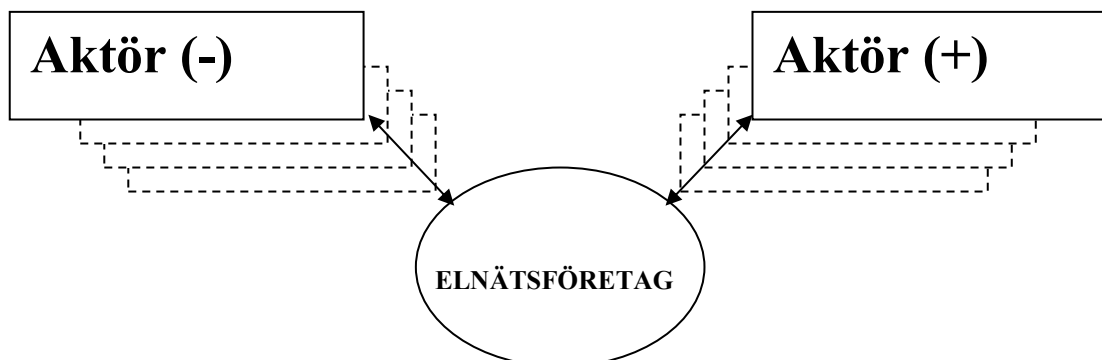
2. PRINCIPER

Elnätsföretaget ska klarlägga felaktigt avräknad energivolym och informera de aktörer (elhandelsföretag och/eller balansansvariga) som har blivit felaktigt avräknade. Närmare föreskrifter om redovisning av fel i mätvärden och rapportering efter rättningar har utfärdats av Energimarknadsinspektionen.

Bilateral efterkorrigering ska göras så snart som möjligt efter det att redovisning av fel i mätvärde och rapportering efter rättning skett.

Nedan återfinns en princip för hur efterkorrigeringen ska hanteras. Den kan sammanfattas i följande steg:

Steg 1 – Fel identifieras

Samtliga parter har ett ansvar för att löpande säkra rätt struktur och identifiera eventuella fel.

Steg 2 – Utredning

Elnätsföretaget ska tillsammans med berörda aktörer utreda vem som burit balans- respektive leverantörsansvar för den aktuella anläggningen.

Steg 3 - Underrättelse och beräkningsunderlag

Elnätsföretaget ska fylla i standardformuläret "Rättelse av felaktigt avräknad kraft – underlag", [Bilaga 1](#). Resultatet av utredningen enligt Steg 2 ovan och orsaken till korrigeringen ska beskrivas i formuläret. Vidare ska de energivolymer som ska korrigeras preciseras på sätt som framgår av formuläret. Elnätsföretaget ska sända det ifyllda formuläret till berörda parter för granskning och godkännande.

Steg 4 – Prissättning av korrigerad volym

Den aktör (elhandelsföretag och/eller balansansvarig) som felaktigt burit kostnader före korrigeringen ska fakturera berörda parter i enlighet med godkänd utredning, se Steg 3 ovan.

3. RUTINER

3.1 Generellt

Först måste man vara medveten om skillnaden mellan "mätfel" och "handhavandefel":

- som mätfel kan man klassa fel i mätare, mätutrustning eller insamlingsinfrastruktur som medför att felaktig elanvändning mäts och samlas in och därmed innebär att elanvändningen måste uppskattas.
- som handhavandefel kan man klassa fel där rätt elanvändning uppmätts och samlats in av elnätsföretaget där fel uppstår senare i elnätsföretagets hantering. Detta kan t.ex. vara ett konstantfel eller att fel mätvärden rapporteras. Rätt mätvärden finns någonstans och kan användas.

En uppgörelse ska göras mellan de aktörer (elhandelsföretag och/eller balansansvariga) som är direkt berörda.

Elnätsföretaget har dock en central roll då det är elnätsföretaget som måste leverera relevanta mätvärden för att uppgörelsen ska komma till stånd.

Alla volymer kan korrigeras, även små volymer. Förutsatt att de fakturerats på ett korrekt underlag ska de också regleras ekonomiskt. Parterna kan sinsemellan avtala om en eventuell volymgräns. Den aktör som väljer att inte fakturera små volymer avstår därmed rätten att kräva ersättning av den andra aktören för dessa volymer. Detta ska i så fall skriftligen meddelas motparten, t ex via e-post.

Fall 1 - mätfel där uppmätta värden inte finns eller inte är korrekta och måste uppskattas:

Enligt mätföreskriften ska elnätsföretaget inom skälig tid (14 dagar) efter felet upptäckts redovisa orsak, tidsperiod, beräknad energimängd samt vilka intressenter som berörs och informera berörda intressenter (elanvändare, elhandelsföretag och balansansvarig).

Tid för korrigerings

Tid för korrigerings mot elanvändare och kundens rättigheter styrs av allmänna avtalsvillkoren för aktuell elanvändare.

- Gentemot högspänningskunder ska man inte korrigera längre tillbaka än 12 månader från det att felet blev känt.
- Gentemot lågspänningskunder inte längre än 36 månader från det att felet blev känt.

Fall 2 - handhavandefel där uppmätta värden finns:

Vid hantering för denna typ av fel finns inget reglerat i standardavtal eller i någon särskild författning.

Tid för korrigerings

Maximal tid som kan korrigeras i dessa fall:

- Gentemot konsument är det 3 år om det är till konsumentens nackdel, 10 år om det är till konsumentens fördel.
- Gentemot övriga är det 10 år.

Reglering mot kund

Rätten att av kund kräva tilläggsbetalning för icke fakturerad mängd överförd el kan, enligt allmänna rättsprinciper fastslagna i praxis, i vissa fall ha gått förlorad trots att preskription inte inträtt. Så kan vara fallet om kunden i god tro betalat faktura som med fog kan uppfattas som slutlig för viss tidsperiod. Däremot är kund berättigad att återfå tillgodobelopp även för en sådan period.

Vidare bör noteras att det finns ytterligare begränsningar i rätten att kräva *konsument* på tilläggsbetalning för icke fakturerad mängd överförd el. Om fakturering av konsument helt uteblivit för viss period, och detta beror på omständighet som ligger inom elhandelsföretagets kontroll, har elhandelsföretaget enligt de allmänna villkoren (EL 2012 K) dock inte rätt att kräva ersättning för fordringar äldre än 12 månader. Motsvarande begränsning gäller för elnätsföretag (enligt NÄT 2012 K). Slutligen bör noteras att konsument då avtalsförhållandet upphör ska få en slutfaktura inom 6 veckor från det att leveransen upphörde. Efter det att slutfaktura avsänts får ingen ytterligare fakturering ske (enligt EL 2012 K och NÄT 2012 K). Däremot är kund berättigad att återfå tillgodobelopp även för en sådan period.

3.2 Korrigering av timavräknade elleveranser

Bilateral efterkorrigering av månadsvis timavräknade elleveranser ska ske på samma sätt som för dygnsvis timavräknade elleveranser i enlighet med detta avsnitt 3.2.

3.2.1 Fel som upptäcks före Svenska Kraftnäts korrektionsavräkning

Fel som avser timavräkningen och som upptäcks före Svenska Kraftnäts korrektionsavräkning ska korrigeras i balansavräkningens korrektionsfas. Elnätsföretaget ska korrigera struktur, mätvärden och aggregerade mätvärden och rapportera dessa enligt normala rutiner. Dessutom ska elnätsföretaget informera berörda aktörer om korrigeringen. Berörda aktörer behöver inte vidta några extra åtgärder utöver den ordinarie korrektionsavräkningen.

Fel som upptäcks i timavräkningen före korrektionsavräkningen men efter leveransstart ska, om korrigering av felet medför att Svenska Kraftnäts strukturrapport inte gäller, korrigeras utanför balansavräkningen eftersom Svenska Kraftnät inte gör korrigeringar retroaktivt. I dessa fall ska korrigering göras enligt avsnitt 3.2.2 nedan.

3.2.2 Fel som upptäcks efter Svenska Kraftnäts korrektionsavräkning

Vid fel som avser timavräkningen och som upptäcks efter Svenska Kraftnäts korrektionsavräkning ska elnätsföretaget informera de aktörer som berörs av korrigeringen, ta fram underlag enligt avsnitt 2 steg 3 ovan och sända detta till de involverade aktörerna för granskning och godkännande. De aktörer som felaktigt burit kostnader före korrigeringen ska fakturera berörda parter i enlighet med godkänd utredning enligt avsnitt 2 steg 4 ovan.

3.2.3 Ekonomisk reglering

De energimängder som korrigeras ska regleras ekonomiskt på följande sätt.

Pris

Timvis spotpris, aktuellt elområde (Luleå, Sundsvall, Stockholm, Malmö), NordPools notering LULSEK, SUNSEK, STOSEK, MALSEK ska användas för att prissätta de energimängder (förbrukning eller produktion) som ska korrigeras.

Antagen Valutakurs

I och med införandet av NBS 2017-05-01 sätter Svenska kraftnät avgifterna i EUR i stället för i SEK. Vid varje faktureringsstillfälle/vecka sätts en växlingskurs för EUR/SEK som ger en avgift i SEK. För att förenkla hanteringen av valutakursen har Elmarknadsutveckling tagit ett beslut att föreslå en antagen valutakurs. Denna uppdateras en gång per år med möjlighet till ytterligare korrigering vid stora kursförändringar.

Som räkneexempel antas en bilateral uppgörelse på 200 000 kWh som sträcker sig över en period på tio veckor. Vi antar en växlingskurs på 10 SEK/EUR. Om den veckovisa växlingskursen under perioden varit 9,7 SEK/EUR skulle det medföra en merkostnad för den ena parten på ca 50 SEK och motsvarande minskning för motparten. Om växlingskursen i stället varit 10,45 SEK/EUR hade diffen blivit ca 80 SEK. Detta ska sättas i paritet med att hela uppgörelsen rör sig om ca 120 000 SEK.

Tillägg för anläggningar med förbrukning

Utöver spotpriset för de energimängder som ska korrigeras ska tillägg göras för anläggningar med förbrukning i enlighet med bilaga ”Bilaterala efterkorrigeringar -avgifter”, fliken ”Timmätt förbrukning”.

Avdrag för anläggningar med produktion

Från spotpriset för de energimängder som ska korrigeras ska avdrag göras för anläggningar med produktion i enlighet med bilaga ”Bilaterala efterkorrigeringar - avgifter”, fliken ”Produktion”

Angivna avdrag för anläggningar med produktion ska endast göras vid korrigering i förhållande till annan balansansvarig (dvs då produktionsanläggning legat på fel balansansvarig). Vid korrigering i förhållande till leverantör av nätförluster (dvs vid mätfel/nätavräkningsfel som påverkar nätförlusterna) ska istället angivna tillägg för anläggning med förbrukning tillämpas.

Ränta

Avkastningsränta uppgående till Riksbankens vid var tid gällande referensränta plus 2 procentenheter ska utgå på korrektionsbeloppet från och med 30 dagar efter det att felet uppstått till dess att betalning av korrektionsbeloppet sker.

Ränteberäkningen ska baseras på en traditionell metod använd i det svenska bankväsendet enligt vilken räntan räknas dag för dag, som om varje månad har 30 dagar och bankåret därmed 360 dagar.

3.3 Korrigering av schablonavräknade elleveranser

Detta avsnitt 3.3 är endast relevant vid korrigering av förbrukning. All produktion ska vara timmätt och timavräknad och ska därför korrigeras enligt avsnitt 3.2 ovan.

3.3.1 Fel som upptäcks före Svenska Kraftnäts slutavräkning

Fel som avser schablonavräknade leveranser och som upptäcks före Svenska Kraftnäts slutavräkning ska korrigeras i slutavräkningen. Elnätsföretaget ska korrigera felen och rapportera de slutliga andelstalen enligt normala rutiner. Dessutom ska elnätsföretaget informera berörda aktörer om korrigeringen. Aktörerna behöver inte vidta några åtgärder för att felaktiga energivolymer ska rättas eftersom de rättade uppgifterna ligger i de slutliga andelstalen.

3.3.2 Fel som upptäcks efter Svenska Kraftnäts slutavräkning

Vid fel som avser schablonavräknade leveranser och som upptäcks efter Svenska Kraftnäts slutavräkning ska elnätsföretaget informera de aktörer som berörs av korrigeringen, ta fram underlag enligt avsnitt 2 steg 3 ovan och sända detta till de involverade aktörerna för granskning och godkännande. De aktörer som felaktigt burit kostnader före korrigeringen ska fakturera berörda parter i enlighet med godkänd utredning enligt avsnitt 2 steg 4 ovan.

3.3.3 Ekonomisk reglering

De energimängder som korrigeras ska regleras ekonomiskt på följande sätt.

Pris

Det pris som använts i slutavräkningen ska användas även vid korrekationer, dvs. Svenska Kraftnäts schablonavräkningspris för aktuellt elområde.

I de fall schablonavräkningspriset inte är känt ska månadsmedelpris för Nord Pools notering för aktuellt elområde, LULSEK, SUNSEK, STOSEK eller MALSEK, istället användas.

Tillägg för anläggningar med förbrukning

Utöver Svenska Kraftnätets schablonavräkningspris för de energimängder som ska korrigeras ska tillägg göras för anläggningar med förbrukning i enlighet med bilaga ”Bilaterala efterkorrigeringar - avgifter”, fliken ”Månadsmätt förbrukning”.

Ränta

Avkastningsränta uppgående till Riksbankens vid var tid gällande referensränta plus 2 procentenheter ska utgå på korrektionsbeloppet från och med 30 dagar efter det att felet uppstått till dess att betalning av korrektionsbeloppet sker.

Ränteberäkningen ska baseras på en traditionell metod använd i det svenska bankväsendet enligt vilken räntan räknas dag för dag, som om varje månad har 30 dagar och bankåret därmed 360 dagar.

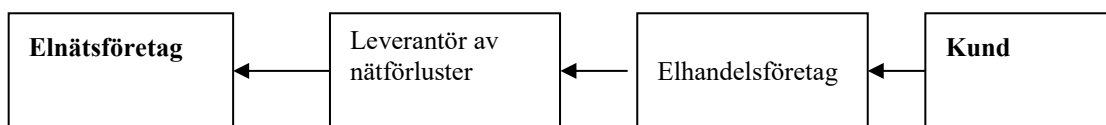
3.4 Fördelning av kraft vid mätfel

Nedanstående avräkningsförfarande följer gällande föreskrifter, dvs att nätförlusterna är den restpost som kvarstår då all annan kraft är avräknad.

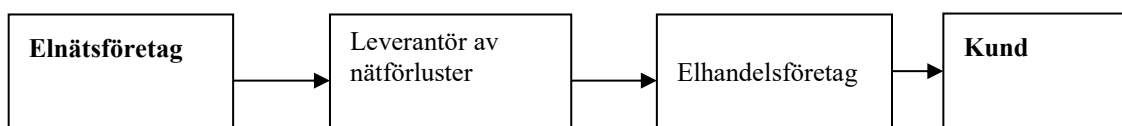
Bilateral efterkorrigering ska göras när rapporterad energivolym för en kund blivit fel. Sådana fel hanteras generellt som mätfel. Ett mätfel kan vara fysiskt (dvs ett direkt fel i mätanläggningen/mätinsamlingen) eller administrativt (exempelvis felaktigt upplagd mätarkonstant i ett debiteringssystem eller rapportering från fel mätpunkt).

Korrigerig vid mätfel innebär att kraft ska omfördelas mellan elnätsföretag och kund via aktörerna. Ett mätfel kan slå åt båda hållen och ska korrigeras genom debitering/kreditering mot elnätsföretag och kund via respektive elhandelsföretag. Korrigerig av kraft i samband med mätfel hanteras på samma sätt som övrig bilateral korrigerig mellan aktörerna. Efter denna korrigerig ansvarar respektive elhandelsföretag för slutregleringen mot sin kund. Merkostnader i samband med korrigeringen hanteras på samma sätt som i övriga fall.

Energiflöden

Energiomfördelning vid negativt mätfel (för låg förbrukning eller för hög produktion rapporterad)

Energiomfördelning vid positivt mätfel (för hög förbrukning eller för låg produktion rapporterad)

Om ett elhandelsföretag inte har rätt att föra vidare en eventuell korrigering mot kund, ska mätfelet ligga kvar hos elnätsföretaget som nätförlust. Denna energivolym korrigeras sedan mot leverantören av nätförlusterna.

3.5 Fördelning av kraft vid dubbelavräkning av balanskraft

Nedanstående avräkningsförfarande följer gällande föreskrifter, det vill säga att nätförlusterna är den restpost som kvarstår då all annan kraft är avräknad.

Bilateral efterkorrigering ska göras då en aktör registrerats två gånger för samma anläggning av ett elnätsföretag. Konsekvensen av att registreras två gånger för samma anläggning blir att aktören får betala för dubbelt så hög energiförbrukning som denne har rätt att fakturera vidare till kund. Vidare blir nätförlusterna i motsvarande mån för lågt beräknade.

För att rätta felet ska den aktör som blivit påförd för höga energivolym fakturera den aktör som bär ansvaret för nätförlusterna. Aktören som bär ansvaret för nätförlusterna ska sedan fakturera elnätsföretaget i form av ökade nätförluster. Korrigering av kraft i samband med ovan nämnda fel hanteras på samma sätt som övrig bilateral korrigering mellan aktörerna.

4. SKADESTÅND

Om part inte genom bilateral efterkorrigering enligt avsnitt 2 till 3 ovan blir kompenserad för de kostnader som denne haft i samband med felaktig avräkning, har parten rätt till ersättning från den part som har orsakat felet med ett belopp som motsvarar skälig styrkt skada. Ersättning för utebliven vinst utgår dock inte. Den skadelidande parten är skyldig att begränsa sin skada enligt allmänna skadeståndsrättsliga principer.